

VERSLAG VAN DE MAANDELIJSCH VERGADERING OP WOENSDAG 6 MEI 1936.

Aanwezig de dames: A. Kemp-Dassen, B. v. Itallie en H. v. Schaik, benevens de heeren: Jos. Cremers, F. v. Rummelen, J. Rijk, M. Mommsers, A. Kengen, M. Kemp, J. Maessen, H. Kortebos, du Saar, Th. v. d. Zwaan, D. v. Schaik, E. Beckers, F. Pijls, D. v. Gugten, Br. Christophorus, P. Kleipool en G. Waage.

De Voorzitter opent de vergadering en herdenkt drie dooden, die het Genootschap heeft te betreuren, den Ondervoorzitter, den heer C. Blankevoort, den Pastoor-Deken van Gulpen, Erens en Jhr. Ruys de Beerenbrouck.

Het Dagelijksch Bestuur was aanwezig bij de begrafenis van den heer Blankevoort. Aan het graf sprak onze Voorzitter namens het Natuurhistorisch Genootschap (zie het „In Memoriam” in dit nummer).

De nieuwe leden heet de Voorzitter welkom, den heer G. Beckers wenscht hij geluk met het behalen van zijn Artsdiploma, den heer du Saar dankt hij voor zijn geschenk „Artsenij-gewassen met derzelver Nederduitsche en Latijnsche Beschrijvingen”. Amsterdam by J. C. Sepp en Zoon, 1746.

Van prof. Bonnema, Oud-Hoogleeraar te Groningen mocht het Genootschap een mooie collectie Ostracoden ontvangen, waarvoor het hem ook hier ten zeerste dankt. De Bosquet beschreef 58 soorten Ostracoden, terwijl Dr. v. Veen er nu reeds 237 beschreef, waarvan er thans, door toedoen van Prof. Bonnema, 123 aanwezig zijn in het Museum.

De heer Waage krijgt vervolgens het woord.

Het lijkt me hier op zijn plaats een opmerking te maken naar aanleiding van een zin, voorkomende in een mededeeling van den heer Stärcke, gedaan op de 69e wintervergadering der Ned. Entomologische Vereeniging, waarvan het Verslag is verschenen. Op blz. XV van dit verslag lezen we: „Bij eene vorige gelegenheid heeft Spr. de mierenkolonie, op het voetspoor van Wheeler, een organisme genoemd. De Limburgers zijn daartegen in verzet gekomen, op gronden, die Spr. hoofdzakelijk aan de scholastiek ontleend schijnen.”

Inderdaad is deze kwestie door P. H. Schmitz S. J. ter sprake gebracht in een maandelijksche verg. (zie Maandblad no. 2, 1935, blz. 18), maar ook alleen door P. Schmitz. Vanwaar dan de eigenaardig aandoende uitdrukking „De Limburgers”? Mocht hiermede bedoeld zijn het Natuurhist. Genootschap in Limburg, dan moet de heer S. de ledenlijst eens nazien en hem zal blijken, dat het Genootschap cosmopolitisch is.

Ook de heer Kruytzer zei iets over deze kwestie, maar alleen, dat er naast punten van overeenkomst, ook punten van verschil waren op te merken tusschen een organisme en een gemengde mierenkolonie. Van een stellingname tegen de opvatting

van den heer Stärcke was hier geen sprake. Deze had dan ook m.i. beter gedaan door „De Limburgers zijn” te vervangen door „Pater Schmitz is”. Me dunkt 't is toch eervoller in een wetenschappelijke vergadering te laten uitkomen, dat men Pater Schmitz als wetenschappelijk tegenstander heeft, dan anonieme „Limburgers”.

De heer v. d. Zwaan schenkt aan het Museum een stuk silex met ijzerconcretie er in. Het stuk is afkomstig uit de groeve „St. Pietersberg”, terwijl de Voorzitter een stuk steen laat zien, dat op het eerste gezicht op vuursteen lijkt. Het is echter een pseudomorphose verkiezeling van Krijt.

De heer van Rummelen bespreekt hierna de voorgelegde problemen van het verkiezelde krijt en den vuursteen met ijzerconcretie in een holruimte. De verkiezelde kalksteenen zijn hem in Zuid-Limburg bekend van Cadier en Keer, Kunrade en uit enkele boringen. Dat zij in groote hoeveelheid en verbreiding aanwezig geweest zijn, mogelijk nog zijn, volgt uit het veelvuldig voorkomen van dergelijke verkiezelde kalksteenen in nagenoeg elke groeve van ons terrassengrint (zie Natuurhistorisch Maandblad, 20e Jaargang, 1931, blz. 67 en 163). Dergelijke verkiezelingen zijn uit zeer veel kalkgebergten der aarde bekend. Een mooi voorbeeld leveren de kiezeloolieten in ons Pliocene grint, die eenmaal als kalksteenoölieten in de Jura afgezet zijn. Op welke wijze deze verkiezeling tot stand kwam, is nog niet afdoende verklaard. Algemeen wordt aangenomen, dat het geschied is volgens den weg der pseudo-morphose, dus verdringing van de kalk door kiezelzuur met behoud van den vorm. Aan welke bronnen de groote hiervoor benodigde hoeveelheden kiezelzuurgel ontleend werden, is nog niet opgehelderd.

Ijzer kan, evenals andere ertsen, op verschillende wijze in holruimten der gesteenten indringen. Soms geschiedde dit door met metaalzouten verzadigd langs spleten opstijgend water uit groote diepten, waarbij de uitkristallisatie plaats had in de zone der kritische temperatuur in hooger gelegen lagen. Ijzer kan echter ook van de oppervlakte in dieper gelegen zones doordringen. De gang van dit proces kan men zich ongeveer als volgt voorstellen. Op een bepaalden bodem groeien planten, die het ijzer als voedingsstof uit den bodem opnemen. Na het afsterven der planten komt de opgenomen ijzerhoeveelheid bij de verrotting geheel of gedeeltelijk vrij, en wordt met het sijpelwater naar den dieperen ondergrond medegevoerd. Ontmoet dit met ijzer bezwangerd water in den bodem een tegenstand, b.v. een harde of voor water ondoorlatende laag, dan kan hier het in het water aanwezige ijzer uitvlokken. Op den duur zullen op dergelijke plaatsen ijzerconcreties ontstaan. Een voorbeeld van op deze wijze ontstaan ijzererts vinden wij in de ijzeroerbanken in de groengronden langs onze beken en beekjes.

Br. Christophorus toont een zeer fraai geslepen steenen beitel, afkomstig uit Brabant.

De heer Waage schenkt aan het Museum een mooi exemplaar van een echinococcus, een blaas-

worm van den hondenlintworm. Dit exemplaar zit in een stukje varkensvleesch. Hij vertelt aan de hand van een plaat een en ander over de infectie met deze gevaarlijke parasiet, die vooral in de noordelijke provinciën voorkomt bij het vee. Eigenaardig is het feit, dat vroeger vooral schapen geïnfecteerd waren, maar dat blijkens de Verslagen en Mededeelingen betreffende de volksgezondheid het voorkomen van echinococcus bij het schaap in Friesland steeds achteruitgaat, maar vooruit bij het paard. De volgende cijfers zijn wel merkwaardig.

	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Schaap	24%	15%	10,3%	10,1%	7,2%	7,27%
Paard	10	10	10,7	9,9	9,4	11,37

	1930	1931	1932	1933	1934
Schaap	5,18%	3,08%	2,68%	1,46%	1,09%
Paard	11,69	13,75	12,05	15,05	15,81

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter met een woord van opwekking om deel te nemen aan de Jaarlijksche vergadering de bijeenkomst.

IN MEMORIAM *
Ir. C. Blankevoort

Treurende familieleden, belangstellende vrienden en bekenden van hem, dien we vandaag ter laatste rustplaats begeleiden.

't Is, meenen we passend, dat aan dit graf óók 'n woord wordt gesproken namens 't Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Van dit Genootschap toch was de overledene mede-oprichter, was hij, gedurende de 25 jaren dat 't bestaat, onafgebroken bestuurslid, was hij de laatste 10 jaar ondervoorzitter.

Als wij de „Verslagen” nagaan van de vele Maandelijksche en Jaarlijksche Vergaderingen onzer Vereeniging, kunnen wij zien, dat de heer Blankevoort, zoo lang 't zijn gezondheid ook maar eenigszins toeliet, die vergaderingen trouw bijwoonde.

Bladeren wij in 't „Natuurhist. Maandblad”, dan vinden we daarin menige waardevolle bijdrage, gevloeid uit zijn pen.

Op 'n bestuursvergadering ontbrak hij maar zelden. En hij was daar 'n graag gezien iemand.

Zijn kijk op zaken, zijn kalm, bezonken oordeel, deden zijn medebestuurders steeds met interesse hun oor te luisteren leggen naar wat Blankevoort in 't belang der vereeniging meende te moeten zeggen.

Daarbij had hij 'n allerprettigst humeur, was opgewekt en goeddelijk, grondig écht en eenvoudig, vrijzege en goedlachs, in één woord van prettigen, vlotten omgang.

Met hem omgaan was vreugde scheppen, blijdschap wekken in 't leven.

Dát was hem zeer zeker aangeboren; doch dát dankte hij ook mede aan de wondere harmonie, welke er bestond tusschen zijn karakter en 't karakter zijner door hem zoo diep betreurde echtgenoot, Mejuffrouw Leonie Hoeberechts, 'n oer-echte Zuid-Limburgsche, Maastrichter Dame, die hem in den dood voorafging en wier verscheiden hij nimmer te boven is gekomen.....

Waarde vriend Blankevoort, de herinnering aan U zal ons bijblijven als de herinnering aan iets schoons.

Gij waart een goed, braaf, nobel mensch; iemand waarin, zooals 't Evangelie zegt: „dolus non est” — geen bedrog huist..... —

Met weemoed nemen we van U afscheid. Maar we bidden tegelijkertijd ook, dat de Heer van leven en dood U moge schenken de eeuwige rust en dat 't Eeuwige Licht U moge verlichten.

Rust in vrede!

* Deze woorden werden door den Voorzitter gesproken aan 't graf.